

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ULUSLARARASI BESTSELLER

*Edebiyat ve
Patates Turtası
Derneği*

roman

MARY ANN SHAFFER
ANNIE BARROWS

©psilon®

Birbiri ardına yazılmış mektuplardan oluşan Edebiyat ve Patates Turtası Derneği sıcakık ve esprili dili, kurgusu ve sürprizleriyle okuyucuyu etkisi altına alan, kimi zaman eğlendiren, kimi zaman da derinden sarsan bir başyapıt.

Mary Ann Shaffer editör, kütüphane görevlisi ve kitap satıcısı olarak çalıştı. Edebiyat ve Patates Turtası Derneği yazarın ilk romanı. Yeğeni Annie Brows “Ivy ve Bean” adlı çizuk dizisini yazdı; ayrıca Magic Half adında bir kitabı var.

**EDEBİYAT VE
PATATES TURTASI
DERNEĞİ**

EDEBİYAT VE PATATES TURTASI DERNEĞİ

Orijinal Adı: The Guernsey Literary and Potato Peel Pie Society

Yazan: Mary Ann Shaffer & Annie Barrows

Genel Yayın Yönetmeni: Meltem Erkmen

Çeviri: Fazıl Şimşek

Düzenleme: Nergis Degirmencioğlu

Düzeltilti: Fahrettin Levent

Kapak Tasarımı: Berna Özbek Keleş

Baskı-Cilt: Melisa Matbaası

ISBN: 978-9944-82-192-6

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 12280

© 2008 by The Trust Estate of Mary ann Shaffer &

Türkçe Yayın Hakkı: Akçalı Ajans aracılığı ile,

© Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

1. Baskı: Ekim, 2009

Melisa Matbaası:

Çiftahavuzlar Yolu Acar Sitesi No: 4 Davutpaşa / İstanbul

Tel: 0212 674 97 23 - 670 9729

Yayınlayan:

Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Gürsel Mah. Nurtaç Cad. İcabet Sk. No: 3 Kağıthane/İstanbul

Tel: 0212 294 46 00 pbx Faks: 0212 294 22 38

İnternet adresi: www.epsilonyayinevi.com

e-mail: epsilon@epsilonyayinevi.com

İnternet adresi ve online alışveriş: www.yenisayfa.com

MARY ANN SHAFFER
& ANNIE BARROWS

**EDEBİYAT VE
PATATES TURTASI
DERNEĞİ**

Çeviri:
Fazıl Şimşek

BİRİNCİ BÖLÜM

8 Ocak 1946

Bay Sidney Park, Yayıncı
Stephens & Stark Ltd.
21 St. James's Place
Londra, S.W.1
İngiltere

Sevgili Sidney,

Susan Scott bir harika. Kırkın üzerinde kitap sattık, bu çok sevindirici. Ama benim bakış açım göre asıl heyecan verici olan yemekti. Susan, krema için pudra şekeri ve gerçek yumurta almak üzere karne ayarlamayı başarmış. Eğer bütün yemekli edebiyat toplantıları böyle başarılı olacaksa, ülkeyi dolaşmaya razıyım. Sence şöyle cömert bir ikramiye onu tereyağı kullanmaya teşvik eder mi? Bence bir deneyelim; parasını benim teliflerimden kesebilirsin.

Gelelim kötü haberlerime. Yeni kitabımla ilgili çalışmalarımın nasıl gittiğini sormuşsun. Gitmiyor, Sidney.

İngiliz Zaafları başlangıçta umut vaat ediyordu. Sonuçta birinin İngiliz Tavşanı'nın Yüceltilmesine Karşı Çıkan Dernek hakkında sayfalarca yazı döktürebilmesi gerek. Elllerinde pankartlarla "Kahrolsun Beatrix Potter!" diye bağırarak Oxford Caddesi'nde yürüyen Zararlı Hayvan Öldürücüler Sendikası'nın bir fotoğrafını ortaya çı-

kardım. Ama bir manşetin altına ne yazılabilir ki? Hiçbir şey, mesele de bu.

Artık bu kitabı yazmak istemiyorum; aklımı da yüreğimi de buna veremiyorum. Izzy Bickerstaffı çok sevmiş olmama –hala da sevmeme- karşın, artık bu isimle bir şey yazmak istemiyorum. Bundan böyle kaygısız bir gazeteci olarak anılmak istemiyorum. Savaş sırasında insanları güldürmenin, en azından kıkırdlatmanın, kesinlikle bir başarı olduğunun farkındayım ama artık bunu yapmak istemiyorum. Bugünlerde bir uyum ya da denge duygusu arayamıyorum sanki ve Tanrı biliyor, bunlar olmadan insan mizah yazamaz.

Bu arada, Stephens & Stark'ın Izzy Bickerstaff Savaşa Katılıyor'dan para kazanmasına çok sevindim. Bu bana Anne Bronte biyografimin fiyaskoya uğramasının yaşattığı sıkıntıyı biraz olsun unutturuyor.

Her şey için teşekkürler
Sevgilerimle
Juliet

Not: Şu anda Bayan Montagu'nun mektuplarını okuyorum. Can sıkıcı kadın, Jane Carlyle'a ne yazmış biliyor musun? "Sevgili küçük Jane'im, herkes dünyaya bir görev için gelir. Senin görevin de küçük, sevimli notlar yazmak." Umarım Jane onun yüzüne tükürmüştür.

Sidney'den Juliet'e

10 Ocak 1946

Bayan Juliet Ashton
23 Glebe Place
Chelsea
Londra S. W. 3

Sevgili Juliet,

Tebrikler! Susan Scott senin dinleyicileri avucunun içine aldığını söyledi; bu yüzden gelecek haftaki turne konusunda endişelenmeyi bırak. Benim senin başarından en küçük bir kuşku yok. On sekiz yıl önce “Çoban Çocuk Aşağılanma Vadisinde Şarkı Söylüyor”daki büyüleyici performansına tanık olduktan sonra, her dinleyiciyi birkaç dakika içinde parmağının ucunda oynatmaya başlayabileceğini biliyorum. Küçük bir ipucu: belki bu durumda, kitabı bitirdiğinde dinleyicilere atmaktan kaçınmalısın.

Susan Bath'tan Yorkshire'a kadar kitapçılarda sana eşlik etmek için can atıyor. Ve elbette Sophie de turnenin İskoçya'ya kadar uzaması için bastırıyor. Ona en sert ağabey tavrımla Gün Ola Harman Ola dedim. Seni çok özleyorum, biliyorum, ama Stephens & Stark bu tür ısrarlara karşı tavrını koymayı bilmeli.

Londra ve çevre bölgelerden Izzy'nin satış rakamlarını aldım; mükemmel. Bir kez daha tebrikler!

İngiliz zaaflarını dert etme; hevesinin altı ay boyunca tavşanlar hakkında yazdıktan sonra geçmesinden iyidir. Fikir ticari açıdan çekiciydi ama konunun bir süre sonra

çok garip bir hal alacağını kabul ediyorum. Nasıl olsa aklına başka bir konu –seveceğin bir şey- gelir.

Sen gitmeden önce bir akşam yemek yiyelim mi? Ne zaman istersen.

Sevgiler,
Sidney.

Not: Sevimli küçük notlar yazıyorsun.

11 Ocak 1946

Sevgili Sidney,

Tamam, çok güzel olur. Nehirde bir yerde olabilir mi peki? Ben mümkünse istiridye, şampanya ve biftek istiyorum. Yoksa tavuk da yeter. Izzy'nin satışlarının iyi olmasına çok sevindim. Çantamı toplayıp Londra'dan ayrılmama gerek kalmayacak kadar iyi mi?

Sen ve S&S beni epey başarılı bir yazar haline getirdiğinize göre, yemekleri ben ısmarlamalıyım.

Sevgiler,
Juliet

Not: Ben "Çoban Çocuk Aşağılanma Vadisinde Şarkı Söylüyor"u dinleyicilere atmadım. Salonun sahibesine attım. Aslında ayaklarını hedef almıştım ama ıskaladım.

12 Ocak 1946

Bayan Alexander Strachan
Feochan Çiftliği
Oban
Argyll

Sevgili Sophie,

Elbette ben de seni görmeyi çok istiyorum ama ruhsuz, iradesiz bir makineye döndüm ben. Sidney, Bath'a, Colchester'a, Leeds'e ve şu anda adını hatırlayamadığım başka birkaç noktaya gitmemi emretti. Bunların yerine İskoçya'ya kaçmam mümkün değil. Yoksa Sidney kaşlarını çatar, gözlerini kısar ve bir aşağı bir yukarı yürür. Onun böyle yürüdüğü zamanlar ne kadar sinir bozucu olduğunu bilirsin.

Keşke kaçıp senin çiftliğine gelebilsem ve senin nasıl üzerime titrediğini görebilsem. Ayaklarımı kanepeye uztırdın değil mi? Üzerime battaniyeler örter, bana çay getirirdin. Alexander kanepesinin sürekli işgal edilmesinden rahatsız olur muydu? Bana onun sabırlı bir adam olduğunu söylemiştin ama belki bundan rahatsızlık duyardı.

Neden bu kadar melankoliğim? Izzy'yi büyülenmiş dinleyicilere okuma düşüncesinin beni mutlu etmesi gerekirdi. Kitaplardan konuşmayı ne kadar sevdiğimi, iltifatlara bayıldığımı bilirsin. Heyecan içinde olmalıydım. Oysa içim sıkılıyor, hem de savaş sırasında sıkıldığından daha çok sıkılıyor. Her şey öylesine kırık dökük ki, Sophie; yollar, binalar, insanlar. Özellikle insanlar.

Belki de dün gece katıldığım korkunç yemek davetinin süregelen etkisidir bu. Yemekler berbattı ama bunu bekliyordum zaten. Benim sinirimi asıl bozan konuklardı; daha önce bu kadar çok sayıda moral bozucu insanı bir arada görmemiştim hiç. Sürekli bombalardan ve açlıktan söz ettiler. Sarah Morecroft'u hatırlıyor musun? O da oradaydı; bir deri bir kemik kalmış, kan kırmızısı bir ruj da sürmüş. Eskiden güzel değil miydi o? At binen ve Cambridge'e giden adam için deli divane olmuyor muydu? Adam ortalarda yoktu; Sarah gri bir teni olan ve konuşmadan önce dilini şaklatan bir doktorla evlenmiş. Doktor, benim yemekteki partnerimle –kendisinin bekar olduğunu öğrendim, muhtemelen yeryüzünde türünün son örneğiymiş- karşılaştırıldığında tam bir romantizm simgesiymiş. –ah Tanrım, nasıl da acımasız oluyorum bazen!

Yemin ederim, Sophie, bende bir sorun olduğunu düşünüyorum. Karşıma çıkan her erkek çekilmez oluyor. Belki de kıstaslarımı biraz aşağı çekmeliyim; dilini şaklatan kır saçlı doktor kadar aşağı değil tabii, azıcık daha aşağı. Suçu savaşa da atamıyorum; erkekler konusunda hiçbir zaman iyi olmadım ben, değil mi?

Sence St. Swithin'deki kaloriferci benim gerçek aşkım mıydı? Onunla hiç konuşmadığım için bu pek olası görünmüyor ama en azından hayal kırıklığıyla zedelenmeyen bir tutkuydu o. Ne güzel siyah saçları vardı. Ondan sonra, hatırlarsan, Şairlerin Yılı geldi. Sidney o şairlere sinir oluyor, ama nedenini anlamıyorum, beni de tanıştırmıştı onlarla. Sonra zavallı Adrian. Of, eskide kalmış can sıkıcı şeyleri sana tekrar anlatmaya ne gerek varsa... Ama Sophie, benim sorunum ne? Fazla mı ince eleyip sık dokuyorum? Sırf evlenmiş olmak için evlenmek istemiyorum. Hayatımın geri kalanını konuşamadığım ya da daha

da kötüsü yanında susamadığım biriyle geçirmek yalnızlıktan bin beter.

Ne kadar acıklı ve yakınma dolu bir mektup oldu. Gördün mü? Scotland'a uğramayacağım için üzülmemeni sağlamayı başardım. Ama kimbilir, belki de gelirim. Kaderim Sidney'nin ellerinde.

Dominic'i benim için öp ve ona geçen gün teriyer büyüklüğünde bir sıçan gördüğümü söyle.

Alexander'a ve en çok sana sevgiler
Juliet

*Guernsey, Channel Adaları'ndan
Dawsey Adams'tan Juliet'e*

12 Ocak 1946

Bayan Juliet Ashton
81 Oakley Caddesi
Chelsea
Londra S. W. 3

Sevgili Bayan Ashton

Adım Dawsey Adams; Guernsey'de St. Martin's Mahallesi'ndeki çiftliğimde yaşıyorum. Sizi tanıyorum çünkü bende bir zamanlar size ait olan bir kitap var; Elia'nın Seçilmiş Denemeleri. Yazarın gerçek adı Charles Lamb. Sizin adınız ve adresiniz iç kapakta yazılıydı.

Kısa ve öz konuşacağım. Ben Charles Lamb'ı çok severim. Kitabımda "Seçilmiş" yazıyor, bu yüzden bunun yazarın aralarından seçme yapılacak başka şeyler de yazdığı anlamına gelip gelmediğini merak ettim. Varsa o yazıları okumak istiyorum; ama Almanlar artık gitmiş olsa da Guernsey'de hiç kitapçı kalmadı.

Sizden bir iyilik rica ediyorum. Bana Londra'daki bir kitapçının adını ve adresini gönderebilir misiniz? Charles Lamb'ın diğer eserlerini posta yoluyla sipariş etmek istiyorum. Ayrıca kendisinin hayatının kimse tarafından kaleme alınıp alınmadığını da öğrenmek isterim; yazıldıysa bana bir kopyasını gönderebilirler mi? Pırıl pırıl ve hızlı işleyen zekasına karşın, sanırım Bay Lamb hayatında derin bir hüznü yaşamış.

Charles Lamb Alman İstilasası sırasında beni çok gül-

dürdü; özellikle kızarmış domuz ile ilgili yazdıkları. Guernsey Edebiyat ve Patates Turtası Derneği Almanlardan saklamak zorunda kaldığımız bir kızarmış domuz yüzünden kurulmuştu, bu yüzden Bay Lamb'e karşı bir yakınlık hissediyorum.

Sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm ama onun hakkında bilgi edinemesem daha çok üzülecektim, çünkü yazdıkları sayesinde onu dostum gibi görmeye başladım.

Umarım canınızı sıkmamışımdır,
Dawsey Adams

Not: Arkadaşım Bayan Maugery yine bir zamanlar size ait olan bir kitapçık satın almış. Adı, Yanan Çalı Var mıydı? Musa'nın ve On Emrin Savunması. Sizin sayfanın kenarına düştüğünüz notu çok beğenmiş: "Tanrı'nın sözü mü kalabalığı kontrol mü?" Hangisi olduğuna karar verebildiniz mi?

15 Ocak 1946

Bay Dawsey Adams
Les Vauxlarens
La Bouvee
St Martin's, Guernsey

Sevgili Bay Adams

Ben artık Oakley Caddesi'nde oturmuyorum ama sizin mektubunuzun bana, benim mektubumun da size ulaşmasına çok sevindim. Elia'nın Seçilmiş Denemeleri'nden ayrılırken için burkulmuştu. Bende iki kopyası vardı ve raflarımda yer açmaya şiddetle ihtiyaç duyuyordum ama yine de onu satarken kendimi hain gibi hissetmiştim. Siz içimi rahatlattınız.

Kitabın Guernsey'e nasıl ulaştığını merak ediyorum? Belki de kitaplarda onların mükemmel okuyucularına ulaşmalarını sağlayan bir tür gizli hedef içgüdüğü vardır. Bu doğru olsa ne hoş olurdu.

Mektubunuzu aldıktan sonra, kitapçıları altüst etmekten başka yapabileceğim bir şey olmadığı için hemen Hastings & Sons'a gittim. Yıllardır oraya giderim; aradığım bir kitabı her zaman bulabilirim orada, hatta üç tane de istediğimi bilmediğim kitabı alırım. Bay Hastings'e sizin Elia'nın Diğer Denemeleri'nin iyi, temiz (az bulunur olmayan) bir kopyasını edinmek istediğinizi söyledim. Kitabı size faturasıyla birlikte postalayacak. Sizin Charles Lamb'i sevdiğinizi duyunca çok sevindi. Lamb'in en iyi biyografisinin E. V. Lucas tarafından yazıldığını, kitabın

bir kopyasını sizin için araştıracağını ama bunun zaman alabileceğini söyledi.

Bu arada, benden küçük bir armağan kabul eder misiniz? Lamb'in Seçilmiş Mektuplar'ı. Bence bu kitap size Lamb hakkında herhangi bir biyografinin anlattığından çok daha fazla şey anlatacaktır. E. V. Lucas öyle resmi bir üslupla yazmış ki benim Lamb'in en sevdiğim paragrafını bile almamış. "Vız, vız, vız, cız, cız, cız, hır, hır, hır, hor, hor, tak, tak, tak, tak, açtır! Sonunda mutlaka mahkum edileceğim. İki gündür durmadan içiyorum. Ahlak duygumu tükenişin son safhasında buluyorum ve inancım yitip gidiyor." Bunu Mektuplar'da bulabilirsiniz (sayfa 244). Lamb'in ilk okuduğum yazıları bunlardı. Bunu söylemeye utanıyorum ama bu kitabı, başka bir yerde Lamb isimli bir adamın Galler Prensi'ne hakaret suçundan hapisshanede olan arkadaşı Leigh Hunt'ı ziyaret ettiğini okuduğum için almıştım.

Lamb, Hunt'ın hüccresinin tavanını gök mavisine boyamasına ve beyaz bulutlar yapmasına yardım etmiş. Ardından duvarlardan birine gül dalları çizmişler. Daha sonra, Lamb'in Hunt'ın dışarıdaki ailesine para yardımı teklif ettiğini öğrendim, kendisi de son derece yoksul bir adammış oysa. Lamb aynı zamanda Hunt'ın en küçük kızına İsa'nın Öğrettiği Dua'yı tersten okumayı da öğretmiş. Siz de böyle bir adam hakkında öğrenmek isteyebileceğiniz her şeyi öğrenmek istiyorsunuz elbette.

Okumanın sevdiğim tarafı bu; bir kitapta küçük bir şey ilginizi çekiyor, bu küçük şey başka bir kitaba yönlendiriyor, oradaki bir şey de üçüncü bir kitaba yönelmenizi sağlıyor. Geometrik düzende ilerleyen bir şey bu; ufukta görünen bir sonu ve saf bir keyiften başka bir nedeni yok.

Kapakta kan gibi görünen kırmızı leke, kan. Kağıt bı-

çağını dikkatsiz kullanmışım. İlişikteki kartpostal ise Lamb'in arkadaşı William Hazlitt tarafından yapılan resminin bir röprodüksiyonu.

Eğer benimle yazışacak vaktiniz varsa, birkaç sorumu yanıtlar mısınız? Aslında üç sorum var. Neden kızarmış rostonun saklanması gerekiyordu? Bir domuz nasıl oldu da sizin yazın edebiyat derneği kurmanızı sağladı? En önemlisi, patates turtası nedir ve neden derneğinizin adında buna yer verdiniz?

Ben 23 Glebe Caddesi, Chelsea, Londra S.W.3 adresinde bir daire kiraladım. Oakley Caddesi'ndeki dairem 1945'te bombalandı, orayı hala özlüyorum. Oakley caddesi harikaydı; üç pencereden Thames'ı görebiliyordum. Londra'da istediğim yerde yaşayabilecek kadar şanslı olduğumu biliyorum ama elimdekilere şükretmek yerine sızlanmayı tercih ediyorum. Elia arayışınız sırasında beni düşünmenize çok memnun oldum.

Saygılarımla,
Juliet Ashton

Not: Musa konusunda hiçbir zaman karar veremedim, bu hala kafamı kurcalıyor.

18 Ocak 1946

Sevgili Sidney

Bu bir mektup değil, özür. Izzy için düzenlediğin çay ve yemek davetleri konusunda sürekli yakınıp durduğum için beni affet lütfen. Sana gaddar demiştim değil mi? Hepsini geri alıyorum. Beni Londra dışına gönderdiği için Stephens & Stark'ı çok seviyorum.

Bath şahane bir kent. Londra'daki kara, kasvetli binaların ya da daha da kötüsü bir zamanlar bina olan yıkıntılarının yerine burada beyaz, ihtişamlı, güzel evler var. Kömür dumanı ve toz olmaksızın tertemiz havayı soluyabilmek büyük bir lütf. Hava soğuk ama Londra'nın dondurucu soğuğu yok. Sokaklardaki insanlar bile farklı görünüyorlar; tıpkı evleri gibi onlar da dimdik. Londralılar gibi çökmüş değiller.

Susan, Abbot'ın çay davetindeki konukların müthiş keyif aldıklarını söyledi. Ben de öyle olduğunu biliyorum. İlk iki dakikadan sonra dilimin özölmesini sağlamayı başardım ve çok iyi vakit geçirmeye başladım.

Yarın Susan'la boş 'günümüzü Colchester, Norwich, King's Lynn, Bradford ve Leeds'teki kitapçıları dolaşarak geçireceğiz.

Sevgiler ve teşekkürler,
Juliet

21 Ocak 1946

Sevgili Sidney

Gece treniyle yolculuk yine harika! Saatlerce koridorlarda dikilmek yok, askeri tren geçsin diye bekletilmek yok, hepsinden önemlisi simsiyah perdelerin çekilmesine gerek yok. Gördüğümüz bütün pencerelerde ışık vardı, hepsine merakla baktım. Savaş sırasında bunu öyle özlemişim ki. Kendimize ait tünellerimizde saklanan kösteklere dönüştüğümüzü hissediyordum. Kendimi dikizci olarak görmüyorum, onlar yatak odalarını gözetlerler. Beni asıl heyecanlandıran ise oturma odalarında ya da mutfaklarında oturan aileler. Yalnızca kitap raflarını, çalışma masalarını, yanan mumları ya da parlak renkli minderleri şöyle bir gördüğümde, onların bütün yaşamlarını hayal edebiliyorum.

Bugün Tillman's kitapçısında sevimsiz, kendini beğenmiş bir adam vardı. Izzy hakkındaki konuşmamdan sonra, kimsenin sorusu olup olmadığını sordum. Adam sandalyesinden fırlayıp burnumun dibine geldi ve basit, sıradan bir kadın olarak benim Isaac Bickerstaff'ın adını lekelemeye, onu küçük düşürmeye nasıl cesaret ettiğimi sordu. "Çok önemli bir gazeteci olan ve on sekizinci yüzyıl edebiyatının yüreğini ve ruhunu taşıyan gerçek Isaac Bickerstaff öldü. Şimdi sen onun adına saygısızlık ediyorsun."

Benim bir şey söylememe fırsat kalmadan, arka sıralardan bir kadın ayağa fırladı. "Of, otursana sen! Saygınlığı olmayan bir isme saygısızlık edemezsin! O ölmedi, çünkü hiç yaşamadı! Isaac Bickerstaff, Joseph Addison'un Se-

yirci köşesinde kullandığı takma isimdi. Bayan Ashton canının istediği takma adı kullanabilir. O yüzden kes kendini!” Nasıl da yürekli bir savunucuydu... Adam dükkanı acele içinde terk etti.

Sidney, Markham V. Reynolds, Jr. adında bir adam tanıyor musun? Eğer tanımiyorsan, benim için Kim Kimdir, Domesday Book, Scotland Yard’da araştırır mısın? Oralarda bulamazsan, telefon rehberinde de olabilir. Kendisi Bath’taki otelime çok güzel bir demet kır çiçeği, trene bir düzine beyaz gül, Norwich’e de bir buket kırmızı gül gönderdi. Hiçbirinde not yoktu, yalnızca yaldızlı kartını ilıstırmış.

Çok ilginç gerçekten, Susan’la benim nerede kaldığımızı nerden biliyor olabilir? Hangi trenlere bindiğimizi? Gönderdiği bütün çiçekler, ben varır varmaz elime geçti. Mutlu mu olayım endişeleneyim mi bilemiyorum.

Sevgiler
Juliet

23 Ocak 1946

Sevgili Sidney,

Susan biraz önce bana Izzy'nin satış rakamlarını verdi; buna inanamıyorum. Açıkçası, herkesin savaştan bunaldığını, kimsenin bu konuda bir şey duymak ya da okumak istemeyeceğini sanıyordum. Ne mutlu bize ki bir kez daha sen haklı çıktın, ben yanıldım (bir yandan bunu itiraf etmek beni öldürüyor aslında).

Seyahat etmek, ilgili bir dinleyici topluluğunun karşısında konuşma yapmak, kitap imzalamak ve yabancılarla tanışmak insana coşku veriyor. Konuştuğum kadınlar bana kendilerine dair öyle savaş hikâyeleri anlattılar ki neredeyse köşemi geri almak istedim. Dün, Norwich'ten bir hanımla çok hoş, bol dedikodulu bir sohbet gerçekleştirdik. Kadının dört tane genç kızı varmış; en büyükleri kentteki harp okuluna çaya davet edilmiş. En şık elbisesini giyen, bembeyaz eldivenlerini takan kız okula gitmiş, kapıdan içeri girmiş, karşısında duran bir sürü askeri öğrencinin pırıl pırıl yüzlerine bakmış ve... düşüp bayılmış! Zavallı kız hayatında bu kadar erkeği bir arada görmemiş ki. Düşünsene, dans partilerine, çaylara gitmeden, flört etmeden yetişen bir nesil.

Kitabevlerini gezmeye ve satıcılarla tanışmaya bayılıyorum. Kitap satıcılar gerçekten çok farklı insanlar. Hiçbiri kitapçıda maaşı için çalışmıyor, hiçbirinin günün birinde bir kitabevine sahip olmak gibi bir derdi yok. Kar oranları çok düşük. Sanırım onları bu işte tutan, okuyucuları ve okumayı sevmeleri; tabii bir de yeni kitaplara ilk kez el sürmenin heyecanı.

Kız kardeşinle benim Londra'daki ilk işimizi hatırlıyor musun? Huysuz bay Hawke'un ikinci el kitap dükkanında çalışmıştık? Onu ne kadar severdim. Kitap kutusunu açar, bize birer ikişer kitap verir ve şöyle derdi: "Sigara külü yok, eller tertemiz... Juliet, Tanrı aşkına, sakın sayfaların yanına notlar alma. Sophie, canım, onun kitapları okurken kahve içmesine izin verme." Sonra yeni kitaplarımızı okumaya koyulurduk.

Kitapçılara giren bir sürü insanın aslında neyin peşinde olduğunu bilmemesi, sadece ilgilerini çekecek bir kitap bulma umuduyla bakınmak istemeleri o zamanlar bana garip gelirdi, hala öyle geliyor. Sonra yayıncının tanıtım yazısına güvenmeyecek kadar zeki oldukları için satıcıya üç soru soruyorlar: (1) Kitabın konusu ne? (2) Siz bunu okudunuz mu? (3) Güzel miydi?

Sophie ve benim gibi "koyu", gerçek satıcılar yalan söyleyemiyorlar. Yüzlerimiz bizi ele veriyor. Kalkan bir kaş ya da büzülen dudak kitapla ilgili olumsuz düşüncüyü ortaya koyuyor. Akıllı müşteriler bunun üzerine kendilerine bir öneride bulunmamızı istiyorlar. Biz de onları bir kitaba yönlendiriyoruz ve bunu mutlaka okumalarını söylüyoruz. Eğer okurlar kitabı okur ve nefret ederlerse bir daha asla gelmiyorlar. Ama bir de severlerse, hayat boyu senin müşterin oluyorlar.

Sen notlar alıyor musun? Bence yayıncı bir kitapçıya bir değil, birkaç numune göndermelidir. Böylece bütün çalışanlar okuyabilir.

Bay Seton bugün bana Izzy Bickerstaff'ın hem sevdiği birine hem de sevmediği ama yine armağan vermek zorunda olduğu bir kişiye armağan etmek için ideal olduğunu söyledi. Ayrıca kitapların %30'unun armağan edilmek üzere satın alındığını belirtti. Yüzde otuz??? Yalan mı söyledi acaba?

Susan sana turnenizin dışında neyi idare ettiğini söyledi mi? Beni. Makyajımın, giysilerimin, saçlarımın ve ayakkabılarımın donuk ve sıkıcı olduğunu söylediğinde onunla tanışalı daha yarım saat bile olmamıştı. Savaş bitmişti, haberim yok muydu yoksa?

Saçlarımı kestirmem için ben, Madam Helena'ya götürdüm. Saçlarım artık uzun ve cansız değil, kısa ve dalgalı. Yer yer rengini de açtırdım. Susan ve Madam bunun kestane rengi güzel buklelerinde altın sarısı ışıklar yaratacağını söylediler. Ama ben asıl nedeni biliyorum; saçlarımda belirmeye başlayan beyaz telleri (ben dört tane saydım) kapatmak istediler. Bunun dışında bir kutu yüz kremi, nefis kokulu bir el losyonu, yeni bir ruj ve her kullandığımda gözlerimi açıp kapatmamı zorlaştıran bir kirpik kıvrırcı aldım.

Sonra Susan yeni bir elbise almamı önerdi. Ona Kraliçe'nin 1939 gardırobundakileri giymekten pek memnun olduğunu hatırlattım, ben neden memnun olmayacaktım? O da bana Kraliçe'nin yabancıları etkileme ihtiyacı duymadığını söyledi ama ben bunu yapmalıydım. Kendimi kraliyet ailesine ve ülkeye ihanet ediyormuşum gibi hissettim; haddini bilen hiçbir kadının yeni kıyafetleri yok. Ama kendimi aynada gördüğüm anda bunu unuttum. Dört yıldır aldığım ilk yeni elbiseydi bu, hem de ne elbise! Şeftali renginde ve ben hareket ettikçe şahane kıvrımları dalgalanıyor. Satıcı kadının elbisenin "Fransız şıklığına" sahip olduğunu söyledi, bunu alırsam ben de öyle olacaktım. Aldım da. Yeni ayakkabılar beklemek zorunda; çünkü neredeyse bir yıllık kıyafet kuponumu elbiseye harcadım.

Susan, saçlarım, yüzüm ve elbisem sayesinde, otuz iki yaşında, bezgin, pejmürde bir kadın gibi görünmüyorum artık. Otuz yaşında, canlı, hayat dolu, modaya uygun giyinmiş bir kadın görüntüsüne kavuştum.